

Geçen yılbaşında Meriç Yurdatapan babaannesi Suzan Yurdatapan, teyzesi Feriha, halası Lale Mansur, kız kardeşi Zeynep ve kardeşinin eşi Kıvanç, erkek kardeşi Can'la İstanbul'da biraraya geldi..

Oryantal cazın kraliçesi

Ünlü müzisyen

Şanar Yurdatapan'ın kızı Meriç, yaptığı üç albümle

Avrupa caz otoritelerinin gözbebeği olmayı başardı. Müzisyenlere göre Yurdatapan, "Ortadoğu ile batı kültürlerinin buluşmasını yansıtan canlı bir müzik" yapıyor

Avrupalı müzik otoritelerinin adından övgüyle söz ettiği ünlü caz sanatçısı Meriç Yurdatapan, yaptığı üç albümle cazseverlerle buluştu. Avrupa Caz Festivali'nin vazgeçilmez sanatçısı Meriç, yaşamına Türkiye'de devam eden babası Şanar Yurdatapan'la gurur duyduğunu belirterek, "Zamanı gelince ben de Türkiye'ye açılırım" diyor.

Darmstadt Caz Enstitüsü Başkanı, Jazzpodyumu Dergisi eleştirmeni Wolfram Knauer Meriç Yurdatapan'ı şöyle tanımlıyor:

"O ilk bakışta olanaksız görünen bir şeyi gerçekleştiren: Cazın swingini Latin Amerika'nın ateşli ritimlerini, vatanı Türkiye'nin nakışlarla süslü ve armonik dünyası ile yan yana getiriyor! Sonuç: Meriç'in kendi eliyle biçimlendirdiği, etkilerden oluşmuş bir harman. Dünya müziği desem, değil. Etno caz, hayır, o da değil. Kendine özgü bir müzik geliştirmiş Meriç. Ortadoğu ile batı kültürlerinin buluşmasını yansıtan canlı bir müzik. Almanca, İngilizce ve caz için, alışılmışın hayli ötesinde hınzır ve bir anlamda özgünlüğün göstergesi 'Türkçe' sözlerle. Cazı evrensel bir müzik dili olarak algılayanlar, Meriç ve müzisyenlerinin yorumlarında, 100 yılı aşkın bir sürecin geliştirdiği çarpıcı bir müzik hazinesinin hayranlık uyandıran dağarcığıyla tanışacaklar."

Meriç Yurdatapan, Alman müzik otoritelerinden tam not alırken, Türkiye ve Avrupalı Türkler, cazın Türk kraliçesinden çok da haberdar değil. İstanbul'da doğup büyüyen ve Almanya'ya 18 yaşında, mimarlık eğitimi için gelen sanatçı, Avrupa'daki caz festivallerinde sahneye çıkıyor. Kendi bestelerinden oluşan, Türk müziği, caz ve Latin Amerika ritimlerinin sentezi etnocaz tarzı albümü "Meriçimsi", Latin Amerika'nın salsa, samba, son, bossa, reggae, rumba gibi sıcak bir potboru olarak hazırlanan "Merichando" ve akustik pop tarzı "Love & Meriç" adlı albümü Alman müzik marketlerin raflarındaki yerini çoktan almış.

Çok geniş ve ünlülerle dolu bir aileden geliyorsunuz. Almanya'da olmak sizi üzüyor mu?

Annem Sevin Ertugan, İstanbul'da IBM bilgisayar şirketinde yönetim sekreteri olarak görev yaptı ve sanat dünyasına uzak bir hayat sürdü. Kardeşlerim Arda, Zeynep, Can ile biz büyük bir "patchwork" aileyiz. Babamız bir, aneler farklı olan ailemize büyük sevgi duyuyorum. Sizin de belirttiğiniz gibi çok renkli bir aileyiz. Özlem olmasa hepimiz hayatımızdan çok memnunuz.

Caz aşkı, mimarlığa baskın çıktı

Böylesine güçlü sevgiye rağmen Almanya serüvenine nasıl atıldınız?

Eski Türk masallarında bir arayışla yola çıkıp, dünyayı gezen, sonuçta kendini ve kendi kimliğini bulan kahramanlar vardır. Ben de hayati tanımak istedim. Farklı kültürleri ama en önemlisi de kendimi tanımak istedim. Hayat deneyimi edinmek istedim. Almanca biliyordum. Almanya'da öğrenci çevresine geldim ve yurttan kaldım. Çok beğendim. Yurtta Japonya'dan Latin Amerika'ya çeşitli ülkelerden öğrenciler vardı. Bu atmosfer beni çok etkiledi. Mimarlık okudum ama hep eksiklik hissettim. O zamanlar birkaç piyanist arkadaşla birlikte çeşitli kulüplerde çalışıyorduk. Daha sonra müziğe duyduğum aşk, mimarlığa galip geldi. İki yıllık lisans öğreniminden sonra kendimi önce Baden Konservatuarı'nda klasik şan eğitimi alırken, daha sonra da Mainz şehrinde Johannes-Gutenberg-Universität'inde, caz öğrenirken buldum. Sonunda da "şan diploması" aldım.

Türkiye'de iş dünyası ciddi değil

Müzik çalışmalarınızı Türkiye'de sürdürmeyi planlıyor musunuz?

Türkiye'de de çalışmalarımı sürdürmeyi arzuluyorum. Ancak bir türlü istediğim ortamı yakalayamadım. Türkiye bana yabancı geliyor. Özellikle iş dünyası ciddi değil gibi. Çok fazla Türk tarzı çalışılıyor. Organizasyon yönü beni itti. Frank Sinatra da mafyanın desteğiyle üne kavuştu. İşte piyasa biraz da öyle geldi. Bir iki girişimimiz oldu, daha sonra çaydım. Zamanı gelince kendiliğinden olacak diye bir his var içimde.

Türkiye'deki caz dinleyicisi Almanya'dakinden farklı mı?

Türkiye'deki caz dinleyicisi bana fazla Amerikan özentişi geldi. Siyah müzisyenler Türkiye'de tanışılabilirler. Ülkemizde bu karışımınla uğraşan sanatçılar da vardır ama onlara da yeterince değer verildiğini sanmıyorum. Tanınmak için ise kolay yola sapmayı hiç düşünmedim. Ortada bir sürü sanatçı var. Elimize mikrofonu alırsak mesaj da verebilmeliyiz. Müzikle ifade edilemeyen için bossa, kuş ötüşi de bana daha anlamlı geliyor. Ülkemiz her yönden hazinelerle dolu ama kendi insanımız kendi değerini bilmiyor ve kendi hazinelerini çöpe atıyor. Ama dışarıdan geliyorsa el üstünde tutuluyor.

Bir yanda "ortadoğu kökeni" ninizin, öte yanda üniversite eğitiminizin ve Avrupalı müzisyenlerle çalışmanızın

Caz sanatçısı Meriç Yurdatapan'ın üç albümü müzikseverlerden geçer not aldı.

müzikal gelişiminizi etkilediğini belirtiyorsunuz. Bu nasıl bir etkileşim doğurdu?

Çok yönlü. İşte bu çok yönlü etkileşim farklı müzik akımlarını değişik bir potada kaynaştırıp kendi özgün müziğimi yaratmama olanak sağlayan en önemli faktör. Çok değişik topluluklarda yer aldım. Klasik ikiliden, kombine, vokal topluluklardan salsa guruplarına, big band'lerden müzikallere kadar. Sezen Aksu'nun şarkılarıyla büyüdüm. Sezen Aksu'nun yanı sıra Nilüfer, Emel Sayın, Barış Manço, Mazhar - Fuat - Özkan ve Kayahan'dan da etkilendim. En büyük idollerim arasında Sting, Ella Fitzgerald, Astor Piazzola, Bil Evans, Gloria Estafan gibi sanatçılar yer alıyor.

Türklerin caza ilgisi artıyor

Bir de Almanya'daki Türk caz dinleyicisi var. Onları nasıl tanımlıyorsunuz?

Almanya'daki Türkler caz kültürünü tanımadıkları ve Türkiye'ye hasret duydukları için genellikle Türkiye'den gelen müzikleri dinliyor. Genç kuşaklar ise daha Avrupalı. Onlar yavaş yavaş caza ilgi duyuyor. Son konserlerimde Türklerin sayısında artış gözlemliyorum. Almanya'da yaşayan Türkler yaşadıkları ülkeye ilgisizler. Bir hatıramı anlatayım... Severek gittiğimiz bir restoranın sahibi vefat etmişti. Restoranda Türkçe bir kağıt asarak vefatı duyur-

muşlar. Ancak restorana diğer ülkelerden gelen misafirlerini unutmuşlar. Ben çok üzülüm. Hemen Almanca da yazarak vefatı duyurdum. Almanlar da gelip mum yakıp, başsağlığı dilediler. Bu iletişim kopukluğunu gösteren bir örnek. Almanca bilmemek sorun değil. Dil bilmelerine rağmen iletişim kurmaktan çekinenler de var.

Müzikle iki kültürü sentezliyor

Çeşitli siyasi partilerin organizasyonlarında da sahne alıyorsunuz. Sanatınızla politik bir vurgu yapmayı da hedefliyor musunuz?

Bence politika sadece siyasetçilerin yaptığı bir iş değil. Politikanın en küçük birimi insan ilişkileridir. Oy vermenin yanı sıra bireylerin aile içi ve dışı ilişkileri, komşularıyla ve iş ilişkileri de politika. Herkesin kendi üstüne düşen bir sorumluluğu ve hepimizde dünyayı değiştirme gücü var. Bunu da kullanmalıyız. Müzik yapıyorum, politikayla alakam yokmuş gibi görünebilir. Oysa müziğimle ve Alman müzisyenlerle sahneye çıkarak Türk - Alman ilişkilerinin ne kadar verimli ve iki kültürün sentezinin ne kadar kaliteli olabileceğini gösteriyorum. Ayırmıyım yersiz olduğunu gösteriyorum. Örnek oluyorum. Hayat politika. Avrupa'da yaşayan bir Türk sanatçı olarak Avrupa Birliği konusunda ülkemizin üvey evlat muamelesi görmesini üzüntüyle izlediğimi belirtmek isterim. Fırsat bulamadığım için Alman va-

tandaşığına geçemedim. Aslında henüz isteyip istemediğimi de bilmiyorum. Ancak duygusal bağ, geçsem de kopmayacak.

O tamirat yapıyor eşi ise, yemek

Red Cat Music şirketinin sahibi Ulrich Bareiss hem piyanistliğinizi hem de menajerliğinizi yapıyor. Ulrich Bareiss ile dört yıldan bu yana da evlisiniz. Çalışan bir kadın olarak Almanya'daki aile politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Almanya kadına değer ve destek veren bir politika izliyor. Heride tabii ki çocuk düşünüyoruz. Ulrich ile birbirinize ilham ve destek veriyorsunuz. İkimiz de beste yazıyoruz, sözlerle ben ilgileniyorum. Ayrıca evde yemekleri eşim yapıyor. Türk yemeklerini annemden öğrendi. Alman ve Çin yemekleri de evde çok pişiyor.

Müziğin dışında başka nelerden keyif alıyorsunuz?

Hobilerimden biri de evde tamirattır. Ahşapla ilgili işler, marangozluk, matkap, testere, zımpara gibi işlerle çalışma, mobilya montajı, badana. Evdeki mobilyaların yerlerini değiştirme. Piyano çalmak, dikmiş dikmek ve sinema, sanat filmleri izlemek. Nehir kıyılarında yürüyüşe çıkmak, bisiklete binmek, Boğaz'da vapur turu, gün batımlarının ve doğada hayvanların fotoğrafını çekmek, eşimle tango yapmak, psikoloji üzerine kitaplar okumak, mimari psikolojisi ve akustik üzerine araştırmalar ve denemeler yapmak, mimari tasarım ile müzik bestelerinin doğaçlamalarının ortak yönlerini araştırmak, okumak, felsefe yapmak, yeni enstrümanlar öğrenmek mesela çello, conga, flüt, arp gibi.

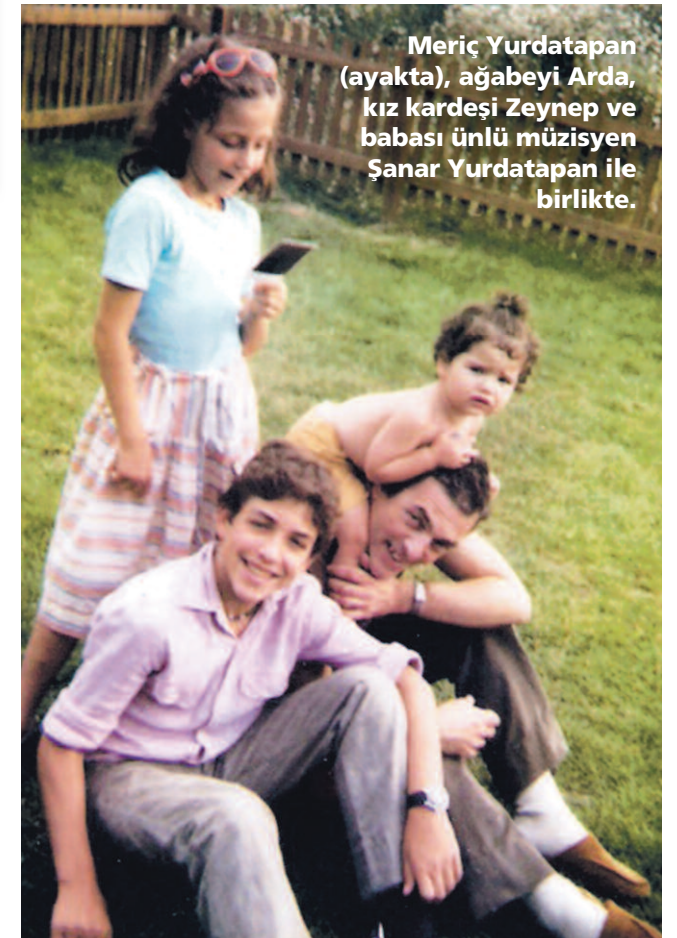
"Dünyanın babam gibilere ihtiyacı var"

Şanar Yurdatapan'ın kızı olarak Almanya'da ün yapmadınız ama soyadınızı duyanlar babanızdan da söz ediyorlar.

Babamı sevenler aileden biriyim gibi büyük sıcaklık gösteriyorlar. Her konuda aynı fikirde olmasak da babamın yaptıklarından gurur duyuyorum. Güçlü bir karaktere sahip. İdealleri için savaşıyor. Ama annemin hakkını da kimseye vermem. Savaş zamanı babası gitmiş, geri dönmüş aileler gibi, annem bana hem annelik hem babalık yapmıştır. Aynı zamanda da iş hayatında koşuşturmuştur. Babamın kendini sadece bu işlere adanması, benim kendimi yanı öksüz olarak hissetmeye sebep oldu. Evet bu dünyanın kendini ideallerine adayan insanlara ihtiyacı var. Bunun bedelini de aileleri ödüyorlar.

Konserlerin yanı sıra albüm çalışmalarınıza da devam ediyor musunuz?

Evet. Yeni albümüm "Oriental Jazz-Live in Mainz" müzik marketlerdeki yerini aldı. Albümde Türk sanat müziğinden uyarlamalar ve kendi bestelerim de yer alıyor. Yine oryantal caz tarzı bir çalışma. Albüm ZYX-Music şirketi tarafından yayımlanıyor. Aynı zamanda Amazon internet yayıncısı tarafından da sanal ortamdan edinilebiliyor. Albüm çalışmalarının yanı sıra film müziği tarzı besteler de yapıyorum. Bu yönde de ilginç projelere ise açığım. Sahne ve albüm çalışmalarının yanı sıra Niedernhausen Müzik Okulu'nda şan dersleri vermeyi sürdürüyorum, koro yönetmenliği yapıyor ve koro aranjmanları yazıyorum.

Meriç Yurdatapan (ayakta), ağabeyi Arda, kız kardeşi Zeynep ve babası ünlü müzisyen Şanar Yurdatapan ile birlikte.